

ved lave Taxter og den deraf følgende forhøjede Trafik, eller det kan tilveiebringes ved høiere Taxter og en svagere Trafik. Medens det nu for Staten, naar den vil forfølge sit Hovedformaal med Jernbanedriften, er nødvendig, at den følger den første Vej, at den søger at opbylde Trafikken ved lave Taxter, saa ligger det naturligt for de private Selskaber, at de benytte den anden Vej og da have en svagere Trafik, men høiere Taxter og ganske rolig afvente, at der naaget disse høie Taxter ved den hele Udvikling, som der stæer i Landet, nødvendigtvis lidt efter lidt maa komme en stigende Tilvæxt til Trafikken. Deri ligger den principielle Forffjel mellem Actionairernes og Statens Interesse. Denne Forffjel kan jeg kun indsee kan løses gennem en Statsdrift, og til en saadan vil man tidligt eller sildt komme her, ligesom jeg troer, man vil komme dertil rundt omkring i alle Stater i Europa. Jeg troer, at Grunden til, at man ikke for Dieblisset er kommen dette nærmere, ligger i den store Capital, der behøves til at udløse de nuværende Selskaber; men med Hensyn til de slynske-jydske Baner er der allerede fra Statens Side tilveiebragt en overveiende Deel af den store Capital, saa at den Capital, der endnu skal tilveiebringes, kun staaer i et meget ringe Forhold dertil. Jeg har som sagt erkjendt, at Staten burde drive Banerne saaledes, at de givne et tilstrækkeligt Udbytte, men jeg har tillige bemærket, at jeg ikke kunde ansee det billigt at fordrø, at Publicum skulde betale en saadan Deel af dette Udbytte, at man derved kunde vente at faae Renten af Anlægscapitalen dækket. Jeg troer, at det ingen sinde har været forudsat, dengang den lovgivende Magt bevilgede Anlægget af de slynske-jydske Baner, at man skulde finde Renten dækket igjennem et directe Udbytte. Jeg troer, at det Allerhøjeste, man forudsatte, var, at der skulde komme noget Afdrag paa Renten, og jeg kan derfor ikke finde det rigtigt, naar det her er ubtalt, at den Deel af Publicum, der ikke benytter Banerne, skulde være forurettet derved, at Banerne drives saaledes, at det hele Udbytte, tilstrækkeligt til at dække Anlægscapitalens Rente, ikke udkommer, men at Statthyderne dertil maae bidrage, ligesom jeg endnu mindre kan finde det rigtigt, naar det er kaldet

Skov eller Plyndring, at der paalægges den Deel af Publicum, der ikke benytter Jernbanerne, at hve Bidrag dertil, thi det kan dog ikke nægtes, at der er ikke Nogen i Staten, uden at han indirecte har Nytte af Jernbanerne. Det Opsving, som fremkaldes i Landet ved Jernbanerne, kommer sandelig Alle til gode, og i vort Land, hvor den største Næringskilde er Agerbrug, kan det dog mindst oversees, at Jernbanerne ere et meget vigtigt Middel til at forminste de Transportomkostninger, som udelukkende bæres af Agerbrugeren for hans Producter, og at nedbringe Forffjellen mellem Prisen paa Productionsstedet og Prisen paa Markedet. At hele Transportomkostningen for Agerbrugsproducterne til Markedet bæres af Producenten, tør visnok ansees for utvivlsomt. Det er imidlertid ikke blot Agerbruget, det er, som jeg før nævnte, Enhver som helst, der indirecte, naturligvis i mere eller mindre Grad, har Fordeel af Jernbanerne, og det kan dog ikke kaldes ubilligt, at alle Statens Borgere ogsaa dertil bidrage. Jeg skal recapitulere, hvad jeg har sagt, derved, at jeg tillader mig at bemærke, at jeg anseer Statens Drift for at have meget væsentlige Fordele fremfor en Drift ved Private, deels derved at den tillader Staten at indføre nyttige Reforme, selv om disse Reforme ikke i Dieblisset afgive Fordeel, deels derved at det medfører Besparelser med Hensyn til Sammensmeltningen af Post- og Telegraphvæsenet med Jernbanevæsenet, deels derved at Staten ikke bortgiver nogen Deel af det Udbytte, der kan indvindes ved Banernes Drift. At Staten vistnok i dette Dieblis er istand til paa billigere Vilkaar end maastee nogen sinde senere at komme til en Udløsning af det nuværende Forpagtningselskab, har dog ogsaa en væsentlig Betydning. Men dertil kommer, at det Forslag, jeg har indbragt, kun gaar ud paa, at Staten skal overtage Banedriften midlertidigt. Findes der til en Tid, hvad jeg ikke troer vil stæe, Grund til at komme bort deraf og at komme ind paa en Forpagtning paa billigere Vilkaar, men dog paa samme Grundlag — jeg mener Udløsning af Driftsactierne — som det, det sjællandske Jernbaneselskab har tilbudt at ville gaae ind paa, saa ligger det jo i Lovgivningsmagtens Haand at afløse det For-